

บรรดาแห่งปัญญา: สตรีจีนกับการเข้าสู่การศึกษาสมัยใหม่*

พัชรี ตั้งยืนยง **

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความคิดเกี่ยวกับการศึกษาของสตรีสมัยจารีตในสังคมจีน ตลอดจนปฏิบัติการและความคาดหวังของสตรีที่มีต่อการจัดการศึกษาสมัยใหม่ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นอุปสรรคทางความคิดความเชื่อที่ยังรากลึกในสังคมจีน และเส้นทางสู่การศึกษาสมัยใหม่ของสตรีในประเทศจีน นับตั้งแต่ความเห็นใจของปัญญาชนชาวยุโรปกลุ่มหนึ่ง คณะมิชชันนารีตะวันตกซึ่งเข้ามาก่อตั้งโรงเรียนสตรีแห่งแรก กบฏไท่ผิง การปฏิรูปร้อยวัน สมัยสาธารณรัฐ เรื่อยมาจนถึงสมัยสังคมนิยม แต่ถึงแม้จะสามารถเปิดโอกาสให้สตรีสามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้สำเร็จ ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาสตรี ซึ่งบทความวิจัยชิ้นนี้ได้นำเสนอไว้ด้วยเช่นกัน

บทนำ

จีนเป็นประเทศที่มีระบบการศึกษาเก่าแก่ที่สุดประเทศหนึ่งในโลก ระบบโรงเรียนที่รัฐบาลเป็นผู้ควบคุมเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์โจวตะวันออก (1100–

*บทความนี้ปรับปรุงมาจากบทความเรื่อง “กว่าจะถึงอุดมศึกษา: สตรีจีนกับการศึกษาสมัยใหม่” ซึ่งตีพิมพ์ใน วารสารเอเชียปริทัศน์, 27:1 (ม.ค.-มิ.ย. 2549), หน้า 183-218.

**รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

An Intellectual Path: Chinese Women and Their Endeavor to Modern Education

Author : Patchanee Tangyuenyong

Abstract :

The main objective of this research paper is to study ideas regarding the education of women in Chinese society during the traditional period as well as the reactions and expectations pertaining to modern education for Chinese women. It aims to prove that the main obstacles lie in the deep-rooted attitudes of Chinese society. The paper also traces the path towards modern education for women in China starting from the sympathy of a group of male intellectuals, Western missionaries who established the first school for women, then the Taiping Rebellion, the One Hundred Days of Reform, the Republic and, finally, the Socialist era. The paper also addresses the problems and obstacles that continue to prevail even though university education became available to women.